

Verslag bijeenkomst werkgroepen en colleges Moerdijk en Drimmelen en provincie over optimalisatie voorkeursalternatief Windenergie A16

Datum: 27 november 2017

Locatie: De Borgh, Moerdijk

Aanwezig: werkgroep Moerdijk, werkgroep Drimmelen (Binnen-Moerdijk), college Drimmelen (burgemeester De Kok, wethouder Kuijpers) en college Moerdijk (burgemeester Klijs, wethouder Kamp), gedeputeerde Van Merrienboer en gemeentelijke en provinciale ambtelijke ondersteuning, voorzitter Marc v.d. Ven.

Samenvatting gesprek:

Twee werkgroepen van bewoners uit Moerdijk en Drimmelen hebben aan de provincie een voorstel gedaan voor aanpassing van de plaatsing van windmolens bij het knooppunt Klaverpolder. Zij stellen voor de twee lijnen met windmolens iets naar het westen op te schuiven en de noordelijke molens te schrappen. Gedeputeerde Erik van Merrienboer nam dit voorstel dankbaar in ontvangst. "Ik ben blij dat jullie dit initiatief hebben genomen. We gaan dit dan ook zeker onderzoeken."

Gesprek

24 Oktober stelden GS het voorkeursalternatief vast voor windmolens langs de A16. In dit voorkeursalternatief staan bij Klaverpolder twee lijnen van windmolens aangegeven, een lijn van zes molens tussen de A16 en de spoorlijn en een lijn van vier molens ten oosten van de spoorlijn. Een aantal bewoners van Moerdijk en Drimmelen, had net als de gemeenten Moerdijk en Drimmelen, moeite met dit deel van het voorkeursalternatief.

Maandagavond 27 november ging gedeputeerde Erik van Merrienboer in gesprek met de werkgroepen en beide gemeenten en lichtte toe hoe het voorkeursalternatief tot stand was gekomen. GS kozen voor de dubbele lijn windmolens bij Klaverpolder omdat er relatief weinig woningen staan die geluidsbelasting van de windmolens krijgen, en omdat de locatie nodig is om de afgesproken hoeveelheid energieopbrengst van minimaal 100 MW te halen. Gedeputeerde Van Merrienboer licht toe:

De minimaal 100 MW (raming: 107 MW, zie toelichting hierna) is de invulling van de lokale, regionale, provinciale en rijksambitie voor Wind op Land in 2020. In de overdracht van de coördinatiebevoegdheid van Rijk naar provincie Noord-Brabant is deze doelstelling van minimaal 100 MW vastgelegd. Een marge van 10% in opgesteld vermogen wordt nodig geacht om onzekerheden in het traject naar de vergunningaanvragen te dekken. Als de 100 MW niet wordt gehaald, ontstaat voor ontwikkelaars de mogelijkheid om op basis van de electriciteitswet vergunningaanvragen voor windenergie langs de A16 in te dienen. Deze kunnen niet geweigerd worden, omdat:

- A. het gebied langs de A16 als zoekgebied windenergie is opgenomen in de provinciale structuurvisie
- B. er sprake is van een goede ruimtelijke ordening (resultaten MER-onderzoek)

C. in het project Windenergie A16 niet de beoogde doelstelling van 100 MW is gehaald.

Het minimaliseren van de geluidsbelasting bleek in het voortraject met onder meer inwoners, maatschappelijke organisaties en volksvertegenwoordigers het meest doorslaggevende criterium bij de keuze voor passende locaties. Uit het MER-onderzoek blijkt dat 107 woningen zich in de zone tussen de wettelijke geluidsnorm (47 dB Lden) en de 42 dB Lden-contour te bevinden. Ondanks de constatering dat iedere woning binnen deze contour er een teveel is, is toch sprake van relatief weinig hinder.

Daarnaast vrijwaart het voorkeursalternatief de natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000 gebieden) van windmolens. Op zich bestaat de mogelijkheid om windmolens in natuurgebieden te plaatsen omdat het een zwaarwegend maatschappelijk belang betreft. GS hebben dus wel degelijk een afwegingsruimte. Dit kan slechts onder de voorwaarde dat er geen alternatieve locaties voor handen zijn. Het MER-onderzoek wijst uit dat er langs de A16 wel goede alternatieven zijn.

De keuze voor de locaties in het voorkeursalternatief zijn mede bepaald op basis van een landschappelijke onderbouwing (onderdeel MER-onderzoek). Daarin wordt aangegeven dat in het voorkeursalternatief de meest kwetsbare gebieden (waaronder Weimeren en Rooskensdonk ten zuiden van de Mark) gevrijwaard blijven van windmolens. Met de keuze voor windmolens langs de A16 worden ook nieuwe doorsnijdingen in het landschap voorkomen en wordt o.a. aangesloten bij bestaande (Hazeldonk) of nieuwe (LPM) werklandschappen. Een ander aspect is de visuele hinder.

Visuele hinder kan ervaren worden door slagschaduw. In milieutechnische zin zijn we gebonden aan de normen voor slagschaduw (maximaal 5 u 40 min op een woning per jaar). Mitigerende maatregelen (een stilstandsvoorziening) maken het mogelijk om aan de wettelijke normen te voldoen.

Het belevingsaspect van visuele hinder (bijvoorbeeld belemmering van een vrij uitzicht) is moeilijk te objectiveren en speelt geen zelfstandige rol de beoordeling van milieueffecten. Indirect wordt met de visuele hinder rekening gehouden door de windmolens te bundelen met de bestaande infrastructuur (ook ter vermindering van de geluidsoverlast), het vrijhouden van vides rond bewonersconcentraties en het vrijwaren van zeer waardevolle landschappen en natuur van windmolens

Blijft over de wijze waarop de windmolens in de ruimte worden beleefd. Hierover zijn de meningen scherp verdeeld en ontbreekt een eenduidige vertaling van wat hinder of wat acceptabel is.

De gedeputeerde geeft aan dat GS hebben gekozen voor dit VKA, in de overtuiging dat dit zowel landschappelijk als qua geluidshinder de meest optimale variant is. Ook maakt hij duidelijk dat hij een beperkt mandaat van GS heeft gekregen om tot verdere optimalisatie van het voorkeursalternatief te komen indien dit leidt tot een versterking van het draagvlak in het gebied, waarbij de optimalisatie niet slechter mag scoren dan het vastgestelde VKA. Dit is ook vanuit bestuurlijk en juridisch oogpunt van belang: het is moeilijk te verantwoorden dat een optimalisatie slechter scoort op bovenstaande punten.

De gedeputeerde geeft aan dat het voorkeursalternatief een (niet-formele) tussenstap is de m.e.r.-procedure op weg naar een provinciaal inpassingsplan (PIP). Een optimalisatie zal dan ook niet leiden tot een nieuw VKA, maar zal zijn plek vinden in het ontwerp-PIP.

Tijdens het gesprek gaf de gedeputeerde aan dat GS open staan voor een gesprek over optimalisatie van het voorkeursalternatief bij het knooppunt Klaverpolder, mits het afgesproken opgesteld vermogen (minimaal 100 MW), inclusief de benodigde onzekerheidsmarge, gegarandeerd blijft. Ook mogen niet meer woningen dan in het voorkeursalternatief geluidsbelasting krijgen en is een goede landschappelijke onderbouwing belangrijk. De gedeputeerde staat open voor geloofwaardige alternatieve locaties en is bereid te kijken of de 100 MW opgesteld vermogen uiteindelijk gehaald kan worden met een windmolen minder. Het voorkeursalternatief is goed te onderbouwen en een alternatief zal dat ook moeten zijn. We worden kritisch gevolgd door het Rijk.

Vraag vanuit de werkgroep Moerdijk: Klopt het dat als we voldoen aan de opgave van 100 MW, we niet mee hoeven te gaan met verzoeken van ontwikkelaars op grond van de elektriciteitswet?

Antwoord gedeputeerde Van Merrienboer: Dat klopt. Hij trekt de parallel met Klundert.

Vraag van burgemeester Klijs: weegt de natuur zwaarder dan de mens in het VKA?

Antwoord gedeputeerde Van Merrienboer: Integendeel. Het voorkeursalternatief is in de eerste plaats gebaseerd op het minimaliseren van geluidshinder. Dit is in lijn met de duidelijke wens die in het gebied is opgehaald. Sowieso zijn er strenge normen t.a.v. geluid en slagschaduw. Het voorkeursalternatief is tot stand gekomen op basis van zes pijlers. Er heeft een bredere afweging plaatsgevonden dan alleen de MER-resultaten.

Visuele hinder (beleving) is moeilijk te vertalen in harde criteria, maar in landschappelijk ontwerp zijn wel enkele principes vastgelegd. Zo liggen de windmolens op flinke afstand van de kernen en zijn vides vrijgehouden. De windmolens zijn gekoppeld aan de A16 en gebundeld rond de knooppunten, de meest waardevolle landschappen worden niet doorsneden en waar mogelijk staan de windmolens in werklandschappen. Blijft over dat de windmolens wel 210 m hoog zijn, hiervoor zijn geen wettelijke criteria. Wel houdt het VKA rekening met de inbreng van bewoners en klankbordgroep die duidelijk kiezen voor minder hoge windmolens in plaats van meer en lagere windmolens.

Vraag vanuit de werkgroep Moerdijk: de molens in de Hoevense Beemden in de gemeente Etten-Leur heeft de provincie ook moeten afwegen. In de gemeente Moerdijk hebben we hier ook zicht op.

Antwoord gedeputeerde Van Merrienboer:

Er is een strikte rolverdeling tussen gemeenten en provincie. De plaatsing van windmolens in Etten-Leur was de bevoegdheid van de gemeente en niet in strijd met het provinciaal belang. Met de wijsheid van nu zou nu waarschijnlijk een ander proces zijn aangegaan, waarbij samenwerking tussen gemeenten meer voorop zou staan.

Optimalisatievoorstel door werkgroepen

De werkgroepen uit Moerdijk en Drimmelen presenteerden daarna hun optimalisatie van het voorkeursalternatief. In dit voorstel schuiven de twee lijnen windmolens op Klaverpolder lich-

telijk naar het westen en stellen de werkgroepen voor om de meest noordelijke molen in de westelijke lijn te schrappen.

“Een voorstel moet draagvlak hebben in de kernen en bij de gemeenten, en voldoen aan de voorwaarden van GS”, licht wethouder Kamp toe. Hij geeft aan dat dit voorstel hieraan volgens hem voldoet en spreekt zijn waardering uit voor de knappe prestatie van de werkgroepen en de ambtelijke inzet. De werkgroep uit Drimmelen geeft aan dat de voorkeur bestond voor een enkele lijn omdat het uitzicht van de bewoners van Binnen-Moerdijk is georiënteerd op het westen. Voor inwoners van de kern Moerdijk is met name de meest noordelijke molen een probleem. Ook de windmolens naast het havenschap hebben volgens hen impact op de kern. Wethouder Kuijpers wijst op de andere infrastructurele ontwikkelingen in het gebied: LPM, 380 kV, A16 en de HSL.

Provincie onderzoekt voorstel

Gedeputeerde Van Merrienboer spreekt zijn waardering uit voor het initiatief van de bewonersorganisaties. “Ik ben blij met de inspanningen die jullie hebben gepleegd om gezamenlijk tot dit voorstel te komen en neem die inbreng zeer serieus.” Tegelijkertijd geeft Van Merrienboer aan dat hij nu geen toezeggingen kan doen. “Ik heb de verantwoordelijkheid om aan onze afspraak met het Rijk van minimaal 100 Megawatt te voldoen. Aanvankelijk dachten we hiervoor dertig tot veertig windmolens te moeten plaatsen. Inmiddels weten we dat het met 29 molens haalbaar moet zijn. In de komende maanden moet blijken in hoeverre het voorstel van de werkgroepen haalbaar is.” Het gaat daarbij met name om de 29e windmolen. Mocht de komende maanden blijken dat deze nodig is voor de 100 MW dan moet er in één van de twee gemeenten een locatie gevonden worden die aan de voorwaarden voldoet.

Van Merrienboer verwacht dat, voordat het Provinciaal Inpassingsplan in april 2018 klaar is, duidelijk is hoe de provincie met het voorstel omgaat. Hij zal zo snel mogelijk de stuurgroep op de hoogte brengen. Ook zegt hij toe opnieuw met de werkgroepen het gesprek aan te gaan voordat het ontwerp-PIP in procedure gaat.

Stand van zaken 15 januari 2018:

Momenteel vindt de doorrekening van het VKA plaats ten behoeve van het MER-rapport zonder de meest noordelijke windmolen op Klaverpolder, waarbij de dubbele lijn op Klaverpolder richting het westen is geoptimaliseerd.

Als de ontwikkelaars uiterlijk begin maart 2018 de omgevingsverunningen aanvragen voor de windmolens langs de A16, wordt duidelijk voor hoeveel MW zij aanvragen en of daarmee de 100 MW wordt gehaald. Mocht blijken dat de aanvragen onder de 100 MW dreigen te komen liggen dan start de zoektocht naar een geloofwaardige locatie voor een extra windmolen.

Erik Bruggink
15 januari 2018